

4-6 Yaş Grubu Çocukların Bazı Değişkenlere Göre Sosyal Becerilerinin Karşılaştırılması

Emine YILMAZ BOLAT¹ & Döne Kahveci²

¹Mersin Üniversitesi, Türkiye

²MEB, Türkiye

Geliş tarihi: Ekim 2016 Kabul tarihi: Kasım 2016

Özet:

Bu çalışma, 4-6 yaş grubundaki çocukların bazı demografik değişkenlere göre sosyal becerilerinin karşılaştırılması amacıyla yapılmıştır. Çocukların sosyal becerileri öğretmenlerin algılarına dayalı olarak belirlenmiştir. Araştırma tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Araştırma evrenini Şanlıurfa ili Viranşehir ilçesindeki okul öncesi dönem çocukları; araştırma örneklemini ise Viranşehir ilçesinde okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 4-6 yaş grubu 100 çocuk oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak öğretmen tarafından 5'li Likert türü işaretlemeyi gerektiren Sosyal Beceri Ölçeği (SBÖ) kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS paket programı ile çözümlenerek analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre çocukların sosyal beceri düzeylerinde cinsiyet ve yaş grubuna göre farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca çocukların sosyal beceri düzeylerinde yaşadıkları yerleşim birimine göre ilçe merkezinde yaşayanların köyde yaşayanlara göre sosyal beceri puanları yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Okul öncesi dönem, sosyal beceri, 4-6 yaş grubu çocuklar

Abstract

The aim of this study is to compare social skills of children who were between 4-6 ages according to some demographic variables. The social skills of children were determined on the basis of teacher's perceptions. Also, this research is a descriptive survey model. The research population comprises in the province of Şanlıurfa Viranşehir district pre-school age children: the study sample comprises 100 children who aged 4 to 6 and attend public pre-school institutions in Viranşehir district. Social Skills Scale (SBO) which requires 5-point Likert type marking will have used as data collection tool by teacher in this research. Data obtained from SSS analyzed with SPSS programs. According to research results, there was not a difference between age groups and sex in social skills of these children. However, in the social skills of these children affected by where they live. Children who live in county side have more skills point than children who live in village were investigated.

Key words: Pre-school period, social skill, 4-6 ages children

GİRİŞ

Sosyal bir varlık olan bireyler tüm yaşamını, çevresine uyum sağlama çabası içerisinde geçirir. Çocukların yaşama uyum sağlamasında sosyal gelişimi önemlidir Sosyal-duygusal gelişim; çocuğun kendini ifade edebilmesi, duygularını kontrol edebilmesi; kendisiyle ve çevresiyle barışık ve uyum içinde olabilmesidir (Diken, 2010:182). Çocuğun sosyal gelişimi, duygusal, bilişsel ve fiziksel gelişimine paralel olarak gelişir. Kişilik, cinsiyet, zeka gibi genetik etmenler yanında, aile, arkadaşlık ilişkileri, oyun, rekabet gibi çevresel etmenler çocuğun sosyal gelişimi üzerinde etkilidir (Durualp, Aral, 2011:23). Çocuğun yetiştiği ailenin yapısı, sosyo-ekonomik ve kültürel özellikleri sosyalleşmesini etkileyen etmenlerdendir (Yavuzer, 2001:129-130). Çocuğun kendi yaşlılarıyla birlikte olabilmesi temel ihtiyaçlarındandır ve akran ilişkileri, çocuğun sosyal beceri gelişimini olumlu ya da olumsuz olarak etkilemektedir (Oktay, 2004:130). Oyun, bencil, saldırgan, ürkek, pasif çocukların bir arada uyumlu ve üretken davranışlar içine girebilmesi için işbirliği, hoşgörü, sırasını bekleme, takdir etme, paylaşma, yardımlaşma, yönetme ve yönetilme, eşgüdüm içinde çalışma gibi toplumsal özellikler kazanmasının desteklenmektedir (Sevinç, 2005:17).

Sosyal gelişimle ilgili kavramlar, benlik, sosyalleşme, sosyal olgunluk, kültür, sosyal uyum ve sosyal yeterliliklerdir. Benlik, çocuğun kendi bedeninin sınırlarını öğrenmesi, kendini tanıması, kendine ilişkin algılarıdır. Sosyalleşme, çocuğun doğumu ile başlayıp yaşam boyu süren bir süreçtir. Sosyalleşme, doğumdan itibaren başlayan bir süreçtir ve çocuklar, okula başlayınca kadar birçok beceriyi ana babalarından ve diğer yetişkinlerden öğrenirler (Senemoğlu, 1994:23). Sosyal olgunluk, bir kimsenin anlayış, duygu ve beceri gibi özellikler bakımından yaşına göre içinde yaşadığı toplumun yetişkin üyelerinin genellikle erişmiş oldukları düzeye gelmesi durumudur. Bireyin anlayış, duygu, tutum, beceri gibi özellikler bakımından içinde yaşadığı toplumun beklentileri doğrultusunda gösterdiği olgunluktur (Durualp ve Aral, 2011:19). Kültür; bir toplumun gelenek ve görenekleri, örf ve adetleri, normlarının tamamıdır. Kişi yetişkinliğe gelinceye kadar ki süreçte kültürden beslenmektedir. Bir arada yaşamanın gereği olarak insanlar birbirleriyle etkileşim kurarak topluma uyum sağlamaktadırlar. Toplumda sağlıklı bir uyum sağlayabilmek için bireylerin duygularını, düşüncelerini ve isteklerini iletebilmeleri önemlidir (Uzamaz, 2000:1). Sosyal yeterlilik; olumlu etkileşimi zaman içinde farklı durumlarda sürdürürken kişisel amaçları gerçekleştirme becerisidir (Öziskender, 2010:53). Sosyal yeterlilik yaşam boyu gelişmektedir (Diken, 2010:182). Sosyal yeterliliği bulunan bireyler sosyal becerilere sahip olarak yorumlanır. Fakat bireylerin sahip oldukları bu becerileri nerede ve nasıl kullanacaklarını yeterince öğrenmemiş olmaları sosyal beceri yetersizliği olarak adlandırılır (Akfırat, 2004:40). Sosyal uyum; bireyin toplumda diğer bireylerle uyum gösterebilme çabasıdır. Sosyal beceriler, iletişim, problem çözme, karar verme, kendini yönetme ve akran ilişkileri gibi diğerleriyle olumlu sosyal ilişkileri başlatmaya ve sürdürmeye izin veren becerilerdir (Yavuzer, 2001:46; Kapıkıran, İvrendi ve Adak; 2006:1, Diken, 2010:182).

Sosyal beceriler, kişinin kendisi dışındaki kişilerle karşılıklı ve sağlıklı ilişkiler kurabilmesi için gerekli olan becerilerdir. Bu beceriler bireylerin sosyal ortamlarda kullandıkları, toplumdan olumlu tepkileri almalarını, olumsuz tepkileri almaktan kaçınmalarını sağlamaktadır (Uzun, 2013:44). Sosyal beceriler, kişinin olumlu ya da olumsuz duygularını uygun bir biçimde anlatabilmesini, kişisel haklarını savunabilmesini, gerektiğinde başkalarından yardım isteyebilmesini, kendine ters gelen istekleri geri çevirebilmesini

kolaylaştıran becerilerdir (Yatkın, 2012:51). Sosyal beceriler, bireylerin toplum tarafından verilen görevleri/rolleri yerine getirebilmeleri için sergilemeleri gereken belirli davranışlardır (Avcıoğlu, 2005).

Sosyal becerilerin kazanılmasının temeli okul öncesi dönemde atılmaktadır. Bu yıllarda çocuğa verilenler ve verilmeyenler onun geleceğini belirlemektedir (Özdemir, 2012:13; Çimen, 2009:32). Okul öncesi dönemde kazandırılması gereken sosyal beceriler, sırasını bekleme, kurallara uyma, paylaşma, gruba uygun şekilde katılma, yardım isteme, zorluklarla başa çıkabilme, kendi tercihlerini ifade edebilme, başkalarıyla iletişim kurabilme, başkalarını kabul etme, başkalarının duygularını anlayabilme, selamlaşma gibi becerilerdir (Çimen, 2009:32).

Sosyal beceriler, kişiler arası iletişimde önemli rol oynamaktadır. Bireyin, yönergelere uyma, izin isteme, paylaşma, sırasını bekleme, özür dileme, selamlaşma, yardım etme gibi sosyal becerilere sahip olması, onun diğer bireylerle sağlıklı bir iletişim kurmasını ve çevresine daha kolay uyum sağlamasına yardımcı olmaktadır (Bilek, 2011:3). Sosyal beceri, bireylerin özellikle sağlıklı ilişkiler kurmaları ve sürdürmelerini sağlayan, bunun yanında bireylere yaşamın farklı alanlarında (uyum, akademik başarı vb.) başarılı sonuçlar elde etmeleri için katkıda bulunan bir takım öğrenilmiş davranışlardır (Uz, 2003:38). Sosyal beceriler; ilişkiyi başlatma ve sürdürme becerileri, grupla bir işi yürütme becerileri, duygulara yönelik beceriler, saldırgan davranışlarla başa çıkmaya yönelik beceriler, stres durumlarıyla başa çıkma becerileri, problem çözme ve plan yapma becerileri olarak sınıflandırılmaktadır (Akkök, 2003). Sosyal beceriler, sosyal kabulü olan, yetersizliğinde olumsuz sonuçlara neden olabilen, gözlenebilir, öğrenilmiş davranışlardır. Bu davranışlar sosyal bilgiyi alma, çözümleme, anlama ve uygun tepkide bulunmayı kapsar. Bireylerarası olumlu ve doyumlu iletişim kurulabilmesi için, bireylerin birtakım becerilere sahip olması gerekmektedir (Erbay, 2008:15; Uçar, 2010:7; Çilingir, 2006:1). Bireyin sosyal etkileşim ve iletişim için gerekli olan becerileri yeterli düzeyde kazanamamış olması sosyal beceri yetersizliğini ortaya çıkarmaktadır. Okul öncesi dönemde çocuklar çevreye uyum sağlayıcı bir takım sosyal becerileri kazanırlar.

Okul öncesi dönem, çocuğun fiziksel, motor, duygusal, zihinsel ve dil gelişimi açısından özellikle de sosyal gelişimi açısından kritik bir dönemdir. Bu dönem çocuğun duygu ve düşüncelerini özgürce ifade edebilen, kendi kendini denetleyen, girişimci, başkalarıyla işbirliği içinde çalışabilen, olumlu sosyal ilişkiler kurabilen bir birey olmasında önemli bir yer tutar. Çocuklar, gerekli sosyal becerileri geliştiremezlerse, yaşamları boyunca olumsuz dışlanmalarla karşılaşmaktadırlar. Bu nedenle okul öncesi dönem çocukların sosyal becerilerini değerlendirmek, bu değerlendirmelere dayalı olarak sosyal beceri eksiklikleri yaşayan çocukların, gelecekteki yaşamlarında karşılaşacakları sosyal reddi önlemek amacıyla sosyal beceri çalışmalarına önem verilmesi gereken bir dönemdir (Öztürk, 2008:4; Aykır, 2010:6). Bu dönemde kazanılan sosyal beceriler çocuğun gelecekteki yaşamına yön vermektedir. Sosyal becerilerin çocuklar üzerindeki etkileri dikkate alınarak bu araştırmanın problem cümlesi, "4-6 yaş grubu okul öncesi dönem çocuklarının bazı demografik özelliklerine göre sosyal becerileri arasında fark var mıdır?" şeklinde ele alınmıştır.

Araştırmanın Önemi

0-6 yaş dönemi çocuğun sosyal-duygusal gelişimde temellerin atıldığı, önce ailede daha sonra da okulda sosyalleşme deneyimi yaşadığı bir dönemdir. Bu dönemde yaşanan deneyimler çocuğun ilerideki yaşamındaki sosyal ilişkisine temel oluşturması açısından önemlidir (Vural,

2006:22). Sosyal beceriler etkili bir iletişim için gerekli olan ve ilk çocukluktan itibaren desteklenmesi gerekmektedir. Bu beceriler çocuğun ailesinden, yaşadığı çevreden, akran ilişkilerinden etkilenmektedir. Bu araştırmada 4-6 yaş grubundaki çocukların sosyal becerilerinin saptanması açısından önemlidir. Çalışmadan elde edilecek bulguların sosyal beceri alanında kaynak teşkil edeceği ve daha sonra yapılacak olan araştırmalara ışık tutacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı, "4-6 yaş grubu okul öncesi dönem çocuklarının bazı demografik özelliklerine göre sosyal becerileri arasındaki farklılıkları ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- Çocukların cinsiyetlerine göre sosyal becerileri arasında fark var mıdır?
- Çocukların yaşadığı yere göre sosyal becerileri arasında fark var mıdır?
- Çocuklarına yaş grubuna göre sosyal becerileri arasında fark var mıdır?

YÖNTEM

Araştırma Deseni

Bu araştırmada tarama modelinde tasarlanmıştır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları, herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez (Karasar, 2011:77). Tarama araştırmalarında genellikle çok sayıda kişiyi (evreni) temsil eden belli sayıda kişi seçilir ve veri toplama sürecince bu kişilerle yani örneklem üzerinde çalışılır (Büyüköztürk vd., 2013:225).

Evren ve Örneklem

Bu araştırma, 2014-2015 yılı Şanlıurfa ili Viranşehir ilçesinde resmi okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 4-6 yaş grubu ilçe merkezinde öğrenim gören 50 çocuk ile aynı ilçeye bağlı köyde öğrenim gören 50 çocuk ile sınırlandırılmıştır. Araştırma evrenini Şanlıurfa ili Viranşehir ilçesindeki okul öncesi dönem çocukları; araştırma örneklemi ise Viranşehir ilçesinde resmi okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 4-6 yaş grubu 100 çocuk oluşturmaktadır. Örneklem alınan çocuklara ilişkin demografik özellikler Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Demografik Özelliklere İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri

	f	%
Cinsiyet		
Kız	51	51
Erkek	49	49
Yaş grubu		
4-5 yaş	70	70
5-6 yaş	30	30
Yaşanılan Yerleşim Birimi		
İlçe merkezi	50	50
Köy	50	50
Aile Yapıları		
Çekirdek aile	97	97
Geniş aile	3	3
Anne Eğitim Durumu		
Okur-yazar değil	58	58
İlkokul	37	37
Ortaokul	4	4
Lise	1	1
Baba Eğitim Durumu		
Okur-yazar değil	7	7
İlkokul	66	66
Ortaokul	16	16
Lise	9	9
Üniversite	2	2
Annelerin mesleği		
Ev hanımı	100	100
Babaların mesleği		
İşsiz (çalışmıyor)	5	5
Çiftçi	43	43
Memur	3	3
Serbest meslek	49	49
Kardeş sayıları		
Kardeşi yok	1	1
1 kardeş	8	8
2 kardeş	22	22
3 kardeş	29	29
4 ve üstü kardeş	40	40
Doğuş sırası		
1.çocuk	20	20
2.çocuk	27	27
3.çocuk	21	21
4.çocuk	17	17
5. ve üstü çocuk	15	15
Okul öncesi devam süresi		
1 yıl	99	99
2 yıl	1	1

Toplam	100	100
--------	-----	-----

Tablo 1’de görüldüğü üzere, çocukların 51’i (%51) kız, 49’u (%49) erkek olmak üzere 100 çocuktan oluşmaktadır. Çocukların 70’i (%70) 4-5 yaş grubunda, 30’ı (%30) 5-6 yaş grubunda yer almaktadır. Bu çocukların 50’si (%50) ilçe merkezinde, 50’si (%50) köyde yaşamaktadır. Çocukların aile yapısına bakıldığında, çocukların 97’si (%97) çekirdek aileden, 3’ü (%3) geniş aileden oluşmaktadır. Tabloda görüldüğü üzere, çocukların annelerinin 58’i (%58) okur-yazar değil, 37’si (%37) ilkokul, 4’ü (%4) ortaokul, 1’i (%1) lise eğitim derecesine sahiptir. Babaların ise 7’si (%7) okur-yazar değil, 66’sı (%66) ilkokul, 16’sı (%16) ortaokul, 9’u (%9) lise, 2’si (%2) üniversite eğitim derecesine sahiptir. Araştırmaya katılan çocukların annelerinin tamamı ev hanımı iken babaların babaların sadece 3 tanesi (%3) memur olup diğerleri çiftçilik (%43) ve serbest meslekle (%49) uğraşmaktadır. Çocukların kardeş sayılarına bakıldığında, bir tanesinin (%1) hiç kardeşi yok, 8’nin (%8) bir kardeşi, 22’sinin (%22) iki kardeşi, 29’unun (%29) üç kardeşi, 40’nın (%40) dört ve üstü kardeşi vardır. Doğuş sırası açısından ise çocukların 20’si (%20) ilk çocuk, 27’si (%27) ikinci çocuk, 21’i (%21) üçüncü çocuk, 17’si (%17) dördüncü çocuk, 15’i (%15) beşinci ve üstü çocuk olarak dünyaya gelmiştir. Bu çocuklardan 99’u (%99) bir yıl, 1 tanesi ise (%1) iki yıl okul öncesi eğitim kurumuna devam etmiştir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından uzman görüşleri doğrultusunda geliştirilen "Kişisel Bilgi Formu" ile "Sosyal Beceri Ölçeği" kullanılmıştır. Kişisel bilgi formunda, çocukların cinsiyeti, yaşı, yaşadığı yer, aile yapısı, anne-babanın eğitim durumu ve meslekleri ile kardeş sayıları, doğum sıraları ve okul öncesi eğitime devam süreleri ile ilgili sorular yer almıştır. Kapıkıran, İvrendi ve Adak tarafından (2006) oluşturulan "Sosyal Beceri Ölçeği" ise okul öncesi dönem çocuklarının sosyal becerilerini, öğretmen algılarına bağlı olarak tespit etmeyi amaçlayan bir ölçme aracıdır. Ölçek beşli likert türünde işaretlemeyi gerektirmektedir. Sosyal beceri, iletişim ve uyum olmak üzere üç alt boyuttan oluşan ölçekte 57 madde bulunmaktadır. Her bir maddede en olumsuz 1 puan, en olumluya 5 puan olacak şekilde 1, 2, 3, 4, 5 puan verilerek puanlama yapılmaktadır. Ölçek çocuğu iyi tanıyan öğretmenler tarafından doldurulmaktadır. Ölçeğin geçerlik güvenirlik çalışmasında, ölçekteki maddelerin faktör yükleri .436 ile .755 arasında değiştiği, her bir maddeden alınan puan ile ölçeğin toplamından elde edilen puanın .111 ile .793 arasında değiştiği saptanmıştır. Ölçek toplam varyansın %47.27’sini üç faktörlü olarak açıklamıştır. Ölçeğin iç tutarlılığını gösteren alfa ka tsayısı .93.6 olarak bulunmuş ve ölçme aracının geçerlik ve güvenirlik düzeyi yeterli kabul edilmiştir (Kapıkıran, İvrendi ve Adak, 2006).

Verilerin Toplanması ve Analizi

Uygulama 2014-2015 eğitim öğretim yılı bahar yarıyılında gerçekleştirilmiştir. Öğretmenlere araştırma hakkında önceden bilgilendirilmiş ve araştırmaya katılmak isteyen öğretmenlerden her bir öğrenci için “Sosyal Beceri Ölçeği” doldurmaları istenmiştir. Elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarılıp bağımsız gruplar t testi ile çözümlenmiştir. Toplanan veriler SPSS-16.0 paket programında değerlendirilmiştir.

BULGULAR

Araştırmaya dahil edilen çocukların sosyal beceri puanlarının cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla bağımsız gruplar t testi yapılarak sonuçlar Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Cinsiyete Göre Sosyal Beceri Puanları t Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	X(AO)	S	sd	t	P
Kız	51	1,7418	14,65293	98	1,259	.211
Erkek	49	1,6998	18,52643	91,357	1,253	

Tablo 2'de görüldüğü üzere çocukların sosyal beceri puanları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. $t(98)=1,259$, $p>.211$.

Çocukların sosyal beceri puanlarının yaşadığı yerleşim birimine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla bağımsız gruplar t testi yapılarak sonuçlar Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Yaşadığı Yerleşim Birimine Göre Sosyal Beceri Puanları İçin t Testi Sonuçları

Yerleşim birimi	N	X(AO)	S	sd	t	P
İlçe merkezi	50	1,7790	18,50565	98	3,670	.000
Köy	50	1,6634	12,39587	85,603	3,670	

Tablo 3'te görüldüğü üzere çocukların sosyal becerileri yaşadığı yerleşim birimine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. $t(98)=3.67$, $p<.00$. Sonuçlar incelendiğinde ilçe merkezinde yaşayan çocukların sosyal becerileri (AO=1.7790), köyde yaşayan çocukların (AO=1,6634) sosyal becerilerine göre daha gelişmiş olduğu belirlenmiştir.

Çocukların sosyal beceri puanlarının yaşına göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla bağımsız gruplar t testi yapılarak sonuçlar Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. Yaş Grubuna Göre Sosyal Beceri Puanlarına İlişkin t Testi Sonuçları

Yaş grubu	N	X(AO)	S	sd	t	P
4-5 yaş	70	1,7097	18,35319	98	-1,050	.296
5-6 yaş	30	1,7480	11,89146	82,359	-1,240	

Tablo 4 incelendiğinde, çocukların sosyal beceri puanlarının yaşa göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir. $t(98)=-1,050$, $p<.256$.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada, 4-6 yaş grubu okul öncesi dönem çocuklarının cinsiyet, yaş ve yaşadığı yerleşim birimine göre sosyal becerileri arasındaki farklılıkları ortaya koyulmak istenmiştir. Bu araştırmanın değişkenlerinden biri olan cinsiyetin çocukların sosyal beceri puanlarını değiştirmede tespit edilmiştir. Yapılan araştırmalar incelendiğinde bu konuda farklı bulgularda yer almaktadır. Aktı (2011) ve Dicle (2006) yaptığı çalışmada kızların sosyal beceri düzeylerinin erkeklere göre daha yüksek olduğunu belirlemiştir. Bu sonucu destekleyen bazı çalışmalarda ise (Avşar (2004); Tekin vd, 2006) öğretmenlerin sosyal beceri puanlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı şekilde farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Akpınar (2014), çalışmasında öğretmen adaylarının sosyal becerilerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığını belirtmiştir.

Çocukların yaşadığı yerleşim yeri değişkenine göre sosyal beceri puanlarında farklılık bulunmuştur. İlçede öğrenim gören çocuklar köyde öğrenim gören çocuklara göre sosyal beceri puanları daha yüksek olarak tespit edilmiştir. Avşar ve Öztürk (2007), yüksekokul öğrencilerinin yaşamlarının son on yılını geçirdikleri yerleşim birimine göre, öğrencilerin Sosyal Beceri Ölçeği ve alt boyutlarından aldıkları puanlar incelendiğinde sadece sosyal kontrol alt boyutunda anlamlı bir fark bulunmuştur. Şehirde büyümüş öğrencilerin ilçede büyüyenlerden, ilçede büyüyenlerin ise köyde büyüyenlerden daha yüksek puan aldıkları sonucuna ulaşımlardır. Çocuğun yetiştiği ortam, ailesi, sosyo-ekonomik ve kültürel özellikleri sosyalleşmesini etkilemektedir. Bu durumdan olumsuz etkilenen bireylere sosyal beceri eğitimi verirken çocukların ihtiyaçları, çevresel koşulları, fiziksel ortamı, yaşları ve gelişim özellikleri dikkate alınmalıdır (Çimen, 2009:40).

Araştırmada yaş grubunun çocukların sosyal becerileri puanlarını değiştirmede saptanmıştır. Arslan (2013), iş okuluna devam eden ve etmeyen eğitilebilir öğrencilerin sosyal beceri düzeylerinin karşılaştırılması amacıyla yaptığı çalışmasında zihinsel engelli bireylerin sosyal becerilerinin yaş değişkenine göre değişmediği sonucuna ulaşmıştır. Bu durum 4-6 yaş arası çocukların birbirine yakın sosyal beceri özellikleri sergilemesinden kaynaklanmış olabileceği düşünülmektedir. Dört yaşındaki çocuğun başkaları ile özellikle de yaşlılarıyla ilişkilerinde zaman zaman sorunlar yaşadığı ve tartışmaların olduğu ve onlara uyum sağlamakta güçlük çektiği gözlenir. Dört yaş çocuğu, yaşlılarıyla bir arada olmak ister. Oyunda bir lidere boyun eğmek, onun isteklerini yapmak, oyunda var olan kurallara uymak, çocuk için bazen zor gelerek onları reddeder. Oyun sırasında her çocuğun kendi isteklerinin yerine getirilmesi ile ilgili talepleri dikkat çeker. Bu da zaman zaman çatışmalara neden olur. Bunlar çocuk için son derece önemli toplumsal deneyimlerdir. Ancak çocuk beş yaşına geldiğinde hareketlerinin daha dengeli olduğu, yaşlılarıyla daha sağlıklı işbirliği yaptığı ve onlarla karşılıklı ilişki içinde olduğu görülür. Altı yaşta çocuğun açık, anlayışlı ve rahat tavırlarının kaybolmaya başladığı, daha hareketli, uyumsuz bir durum yansıttığı gözlenir (Oktay, 2004:119). Yaşlar arası farklılıklara rağmen gruplar arasında yaşlar açısından anlamlı farklılık bulunamamıştır.

Yapılan bu araştırma sonucunda aşağıdaki öneriler getirilmiştir:

- Bu çalışmada yer alan 4-6 yaş grubundaki çocukların sosyal becerilerinin yaşadığı yerleşim birimine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla daha büyük örneklem gruplarıyla farklı illerde çalışmalar yapılabilir.
- Yerleşim yerine göre farklılaşmayı belirlemek amacıyla farklı sosyo-ekonomik düzeydeki bölgelerde aynı çalışma tekrarlanabilir.
- Okul öncesi dönemde sosyal becerilerle ilgili çalışmalar az olduğu için sosyal becerilerle ilgili araştırmalar yapılabilir.
- Ayrıca, sosyal becerilerle ilgili nicel verilerin yanı sıra nitel verilerle yürütülebilecek araştırmalar tasarlanabilir.

KAYNAKLAR / REFERENCES

- Akfırat Önalın, F. (2004). *Yaratıcı dramanın işitme engellilerin sosyal becerilerine etkisi. (Yayınlanmamış doktora tezi)*. Ankara Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Akkök, F. (2003). *İlköğretimde sosyal becerilerin geliştirilmesi: Ana-baba el kitabı* (3. Baskı). İstanbul: Özgür Yayınları.
- Akpınar, Ş. (2014). *Öğretmen adaylarının problem çözme ve sosyal becerilerinin incelenmesi. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi)*. Sütçü İmam Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- Aktı, S. (2011). *İlköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin medya okuryazarlığı ile sosyal beceri düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi)*. Fırat Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Arslan, İ. M. (2013). *İş okuluna devam eden ve etmeyen eğitilebilir öğrencilerin sosyal beceri düzeylerinin karşılaştırılması. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi)*. Yeditepe Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Avcıoğlu, H. (2005). *Etkinliklerle sosyal beceri öğretimi* (2. Baskı). Ankara: Kök Yayıncılık.
- Avşar, Z. (2004). *Beden eğitimi öğretmenlerinin sosyal beceri düzeylerinin belirlenmesi. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi)*. Uludağ Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Avşar, Z. ve Öztürk, F.K. (2007). Beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinin sosyal beceri düzeylerinin belirlenmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 197-206.
- Aykır, T. (2010). *Okul öncesi dönemdeki zihinsel yetersizliği olan ve olmayan çocukların sosyal becerileri ve problem davranışlarının karşılaştırılması. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi)*. Abant İzzet Baysal Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Bilek, M. H. (2011). *Okul öncesi dönem çocuklarının ev ile okul ortamındaki sosyal becerilerinin karşılaştırılması. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi)*. Trakya Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.
- Büyükoztürk, Ş., Çakmak Kılıç, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. (14. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayınevi.
- Çilingir, A. (2006). *Fen lisesi ile genel lise öğrencilerinin sosyal becerileri ve problem çözme becerilerinin karşılaştırılması. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi)*. Atatürk Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Çimen, N. (2009). *Okul öncesi eğitimi programında altı yaş grubu çocukların sosyal becerilerinin gerçekleşme düzeyi. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi)*. Atatürk Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Dicle, A.N. (2006). *Üniversite öğrencilerinin sosyal beceri düzeylerinin duygusal zeka düzeyleri ve bazı kişisel özelliklerine göre incelenmesi. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi)*. On Dokuz Mayıs Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun.
- Diken, H. İ. (2010). *Erken çocukluk eğitimi* (1. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayınevi.
- Durualp, E., Aral, N. (2011). *Oyun temelli sosyal beceri eğitimi* (1. Baskı). Ankara: Vize Yayıncılık.
- Erbay, E. (2008). *Okul öncesi eğitim alan ve olmayan ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin sosyal becerilere sahip olma düzeyleri. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi)*. Pamukkale Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Kapıkıran, N. A., İvrendi, A. B. & Adak, A. (2006). Okul öncesi çocuklarında sosyal beceri: durum saptaması. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı: 19.
- Karasar, N. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemi* (22. Baskı). Ankara: Nobel Yayıncılık.

- Oktay, A. (2004). *Yaşamın sihirliliği yılları: okul öncesi dönem* (5. Baskı). İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
- Özdemir, A. (2012). *Bazı değişkenler açısından okul öncesi dönemdeki çocukların sosyal becerilerinin ve ailelerinin ebeveynliğe yönelik tutumları*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Öziskender, G. (2011). *Orff yaklaşımı ile yapılan okul öncesi müzik eğitiminin öğrencilerin sosyal becerilerinin gelişimine etkisi*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Öztürk, A. (2008). *Okul öncesi eğitimin ilköğretim birinci ve üçüncü sınıf öğrencilerinin sosyal becerilerine etkisinin incelenmesi*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Senemoğlu, N. (1994). "Okul öncesi eğitim programı hangi yeterlilikleri kazandırmaktadır?" *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal of Education)*, 10, 10-25.
- Sevinç, M. (2005). *Erken çocukluk gelişimi ve eğitiminde oyun*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Tekin, M., Bayraktar, G., Yıldız, M. & Katkat, D. (2006). Beden eğitimi öğretmenlerinin çeşitli değişkenlere göre sosyal beceri yeterlilik düzeylerinin incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 8(1), 43-59.
- Uçar, N. Y. (2010). *Okul öncesi öğretmenlerinin sosyal becerilerini etkileyen faktörler*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Uzamaz, F. (2000). Ergenlerde sosyal beceriler ve değerlendirme yöntemleri. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt:6, Sayı: 6.
- Uz Baş, A. (2003). *İlköğretim dördüncü ve beşinci sınıflarda okuyan öğrencilerin sosyal becerileri ve okul uyumu ile depresyon düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yayınlanmamış doktora tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Uzun, Ç. (2013). *Anne-babası boşanmış ve boşanmamış çocuklarda depresyon ve sosyal becerilerin değerlendirilmesi*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Arel Üniversitesi/Sosyal Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Vural, D. E. (2006). *Okul öncesi eğitim programındaki duyuşsal ve sosyal becerilere yönelik hedeflere uygun olarak hazırlanan aile katılımlı sosyal beceri eğitim programının çocuklarda sosyal becerilerin gelişimine etkisi*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Yatkin, Ş. (2012). *Grupla psikolojik danışma programının tutuklu ve hükümlü gençlerin sosyal becerilerine ve özsaygı düzeylerine ilişkin algılarına etkisi*. (Yayınlanmamış doktora tezi). Ankara Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yavuzer, H. (2001). *Çocuk psikolojisi* (20. Baskı). İstanbul: Remzi Kitapevi.

EXTENDED ABSTRACT

Comparison of Social Skills by Some Variability of Children of 4-6 Age Groups

Introduction

As a social entity, individuals spend their entire lives in an effort to adapt to their environment. Social skills are very important for children to adapt to life. The aim of this study is to compare social skills of children who were between 4-6 ages according to some demographic variables. It was tested whether the social skills of children differed according to the place and age of sex in this research.

Method

The research population comprises in the province of Şanlıurfa Viranşehir district pre-school age children: the study sample comprises 100 children who aged 4 to 6 and attend public pre-school institutions in Viranşehir district. This research is a descriptive survey model. The social skills of children were determined on the basis of teacher's perceptions. In this research, The Social Skill Scale (SBC), which requires a 5-point Likert type marking, was used. Social Skills Evaluation Forms distributed to preschool teachers who are volunteer. Teachers were asked to fill out forms based on observations of children in the direction of social skills. The obtained data were analyzed by analyzing with SPSS package program.

Results

The aim of this study is to compare social skills of children according to some demographic variables which are sex, age and settlement location. It was shown that children's social skills score according to age and sex did not show any significant difference. However, when social skills scores were analyzed according to the settlement location, a statistically significant difference was found in favor of children living in the district center.

Discussion and Conclusions

It was determined that one of the variables of this study, the gender, did not change the social skills scores of the children. When the investigations are examined, this issue is found in different findings. It is thought that pre-school education may be related to the influence of children on social skills.

There was a difference in social skills scores according to the residence location of the children. Children in the district were found to have higher social skills scores than children in the village. The child's environment influences the socialization of the family, socio-economic and cultural characteristics. This result may have been achieved due to the environmental characteristics of the children in the district center.

It was determined that age group did not change children's social skills scores. This may be due to the increase in socialization from four years of age in children, and children between 4 and 6 years of age may have similar social skills.

As a result of this research, the following suggestions were made: Studies in different studies can be done with larger sample groups to determine whether the children in the 4-6 age group in this study differ according to the

settlement where the social skills are experienced. The same study can be repeated in different socio-economic levels in order to determine differentiation according to settlement location. As there are few studies on social skills in pre-school period, researches about social skills can be done. In addition, quantitative data on social skills as well as qualitative research can be designed.